

MIROLJUB

ISSN 1452-5976

GODINA: XVIII.

SOMBOR, 2015.

BROJ 4 (72)

DUŽIONICA 2015. U SOMBORU

OSAMNAEST GODINA MIROLJUBA

Poštovani čitatelji,

Pred vama je 72. broj Miroljuba. S ovim brojem navršava se osamnaest godina izlaženja našeg lista! U ljudskom životu s 18 godina postaje se punoljetan i punopravni član zajednice. Nadamo se da će i Miroljub biti više cijenjen kao punoljetni list.

Miroljub zna svoje mjesto u medijima, ne miješa se s "velikima" niti se uspoređuje s njima. Mi u Miroljubu radimo svoj posao i ispunjavamo ciljeve koje smo postavili. Ljudsko pamćenje često kratko traje zato je potrebno zapisati ono što je važno, što se dogodilo te tako sačuvati i prenijeti našu kulturu i običaje naraštajima koji dolaze. Sve to oni "veliki" ne prepoznaju kao važno - stoga je tu naš list da bilježi nama važne i drage stvari.

Uloga svih medija je pored informiranja i zbližavanje ljudi i stoga autori koji pišu za Miroljub biraju u događajima vidjeti i pokazati ono pozitivno te afirmirati ono što je vrijedno. Podržavamo dobre akcije i cijenimo trud pojedinca, i kako je rekao msgr. Stjepan Beretić urednik subotičke Danice: "Nikada nemojte pisati loše o našim ljudima, ima dovoljno onih koji će to napraviti i bez nas".

U počecima izlaženja Miroljub je opisivao naše običaje, zatim je pisao o našim velikanima koji su zaslužni u našoj zajednici ne izostavljajući nikoga, opisivao je i naše crkve, škole, domove i sve institucije vezane za život hrvatske zajednice u Somboru i okolici. Možemo reći da smo se trudili zapisati

i opisati prošle događaje i ljude kako bi uspomena na njih ostala te se sada okrećemo suvremenim temama i pratimo događaje kroz godinu kojih je naše Društvo dio ili one koji su na neki način značajni za sve nas.

Sve što je Miroljub pisao od prvog broja može se naći u arhivi Društva a svaki broj šaljemo i u zavičajnu biblioteku u Somboru koje oni dalje šalju u svoje ogranke u Bereg, Monoštor i Lemeš.

Na početku izlaženja lista pisci tekstova donosili su tekstove na papiru pisane olovkom ili pisaćom mašinom. Danas svi tekstovi stižu u elektronskoj formi i sve što je potrebno odvija se putem e-mejla. Redakcija se sastaje prije izrade novog broja i dogovora se o detaljima. Danas se i elektronsko izdanje u PDF-u šalje se u biblioteku Matice srpske u Novom Sadu koje oni, pak, šalju dalje u Maticu Srpsku u Beograd. Osim navedenoga i Zavod za Kulturu vojvođanskih Hrvata također čuva primjerke Miroljuba. Siguran sam da postoji još mjesta na kojima se čuva naš Miroljub. To sve pokazuje da naš rad nije uzaludan i da nije samo "puko piskaranje". S tim saznanjem ali i s obavezama i odgovornošću autora tekstova nastavljamo dalje predstavljati i sebe i zajednicu.

Ovaj broj Miroljuba izlazi na godišnjicu Društva kada sve sekcije prikazuju svoj rad a pokazat će i Miroljub što je radio no, istovremeno će budnim okom pratiti uspjehe drugih te ih, kao i do sada, vjerno zabilježiti.

Alojzije Firanj

IMPRESSUM

MIROLJUB (izlazi četiri puta godišnje)

List Hrvatskog kulturno-umjetničkog društva „Vladimir Nazor“,
25000 Sombor, Venac Radomira Putnika 26, Tel.: 025/416-019

Uredništvo:

Alojzije Firanj, glavni i odgovorni urednik lista;

Janoš Raduka, zamjenik glavnog urednika;

Marina Balažev, lektor-korektor;

Klara Šolaja-Karas, izbor fotografija;

Srđan Varo, tehnički urednik i prijelom teksta.

Zoran Čota,
Pavle Matarić,
Antun Kovač,
ing. Mata Matarić,
Šima Raič,
Bojana Jozić.

List je registriran u Ministarstvu za informacije Republike Srbije broj 2583/2.2.1998.

E-mail: vnazor@sbb.rs

E-mail(urednik): firanjalojzije@gmail.com

Naklada: 600 primjeraka

DUŽIONICA 2015.

26. 7. 2015. godine održana je Dužionica, manifestacija koja obilježava završetak žetve i kojom se zahvaljuje za kruh od novoga žita. Ovogodišnji predstavnici HKUD-a Vladimir Nazor, bandaš i bandašica, bili su Martin Džinić i Renata Firanj.

Povorka je, po običaju, iz prostorija HKUD-a krenula prema crkvi Presvetog Trojstva na svetu misu i blagoslov kruha od novoga žita. Praćena je okupljenim građanima koji su promatrali i uživali u ljepoti i raskoši nošnji i zvucima tambure. U povorci su sudjelovali i gosti iz Republike Hrvatske KUD „Širokopoljac“ iz Širokog Polja. Nakon svete mise i blagoslova kruha odigralo se kolo na Trgu svetog Trojstva, zatim je povorka nastavila do skupštine grada Sombora, kako bi se predao kruh od novoga žita gradonačelniku. Povratak u prostorije HKUD-a Vladimir Nazor praćen je pjesmom i veseljem, ali i igrom dobro poznatih kola.

Predsjednik Društva, ing. Mata Matarić, pozdravio je sve prisutne, te podsjetio na dugu tradiciju održavanja Dužionice na ovim prostorima. Predstavljen je i novi broj lista Miroljub, a skupu se obratio i ovogodišnji bandaš Martin Džinić, koji je zahvalio na ukazanoj časti. Manifestaciji Dužionice prisustvovali su i dopredsjednik vlade Vojvodine Miroslav Vasin, gradonačelnik Sombora Saša Todorović, konzul Generalnog konzulata RH u Subotici Neven Marčić, te pomoćnik gradonačelnika Subotice Ljuben Hristov.

Obilježavanje Dužionice, toliko važne ljudima koji čuvaju svoju tradiciju, ujedno je i trenutak kada se ona prenosi djeci i unucima kako bi oni jednoga dana mogli s ponosom uživati u ovom običaju, i proživljavati trenutke koji se nikako ne smiju zaboraviti.

Bojana Jozić

RAD FOLKLORNE SEKCIJE

Folklorna sekcija nastupa na mnogobrojnim manifestacijama kako u zemlji tako i u inozemstvu. Osim na revijalnim i natjecateljskim skupovima čest je sudionik i humanitarnih koncerata. I u samom HKUD-u „Vladimir Nazor“ održan je humanitarni koncert kako bi se prikupila sredstva za porodicu Miljević a koncert su podržala i druga kulturno umjetnička društva iz Sombora. Igrama iz Bačke, na koncertu je nastupila mlađa folklorna sekcija, koja polako, ali sigurno ovladava koracima i igrama, te se tako priprema za prelazak u stariju folklornu skupinu, jer smjena je generacija neizostavna.

Kroz aktivno sudjelovanje u sekciji mladi uče o tradiciji svojih predaka, o kulturi naroda ovih podneblja, ali i o kulturama drugih naroda. Ovladavanjem koreografijama

bit će u prilici pokazati se kako pred svojom publikom, tako i pred drugima, a tijekom putovanja i druženja stvorit će se mnoge lijepe i nezaboravne uspomene, koje, verujem, nekadašnji igrači i danas pamte. Mlađa folklorna sekcija za sobom već ima brojne nastupe i veliku podršku publike, jedan od skorašnjih nastupa bio je pred domaćom publikom 19. 9. 2015. u centru grada kada su nastupili s Bunjevačkim igrama.

Folklorna sekcija se priprema za jednu od naših najznačajnijih manifestacija, a to je Godišnji koncert, gdje će biti u prilici prikazati svoj rad i prisjetiti se proteklih nastupa.

Pročelnik folklorne sekcije
Bojan Jozić

NASTUP U VINICI

Folklorna sekcija se odazvala na poziv KUD-a Vinica, te sudjelovala na Međunarodnoj smotri folklor „Vinička jesen“, 21. 11. 2015. godine. Na toj su smotri sudjelovala društva iz Slovačke, Slovenije, Srbije i Hrvatske. Naša sekcija je predstavila bunjevačku nošnju i koreografiju bunjevačkih

igara. Nakon nastupa organizirano je druženje na kojemu smo upoznali divne i drage ljude iz drugih društava te dogovorili projekte za buduću saradnju.

Pročelnik folklorne sekcije
Bojan Jozić

TAMBURAŠKA SEKCIJA

Od rujna ove godine, tamburaškoj sekciji su se pridružila četiri nova polaznika te ona sada broji 10 članova. Još uvijek imamo problem s nedostatkom instrumenata a novi se članovi trude što prije naučiti svirati kako bi se priključili nastupima tamburaške sekcije.

Nakon sudjelovanja na Divojačkom vašaru 3. 10. 2015., tamburaši su nastupili u Gerontološkom centru Sombor na književnom-scenskom susretu „Svi smo jedno” i svojim nastupom upotpunili ovaj događaj. U subotu 21. 11. 2015. predstavili su se s nekoliko prikladnih pjesama na promociji knjige Lira naiva.

Naše mlade tamburaše čeka gostovanje na Festivalu starogradskih pjesama u Novoj Gradiški za koje već dulje vrijeme vrijedno vježbaju i pripremaju se. Na

tomu će gostovanju pratiti članove pjevačke sekcije.

Nakon ovog gostovanja, čeka nas godišnji koncert za koji se uveliko pripremamo.

Marina Kovač

SUSRET U BEZDANU

Bezdan se nalazi na tromeđi Srbije, Hrvatske i Mađarske a taj je položaj kao značajan prepoznala nevladina organizacija Puls i odlučila ga iskoristiti za projekt zblizavanja ovih triju naroda. Puls već 11 godina organizira Trojni susret - manifestaciju koja bi se mogla nazvati i „dani podunavske kulture, folkloru i gastronomije“.

„Cilj ovih naših susreta je prikazati bogatstvo koje imamo i pokazati kako ta različitost nije ono što nas razdvaja, već upravo suprotno, ono što nas spaja. Upornim radom i istrajnošću udruga se profilirala u moru drugih te se dana prepoznaje njezin značaj tako da iz godine u godinu broj posjetitelja Trojnog susreta raste. S ponosom mogu reći kako smo prošle godine imali oko pet tisuća posjetitelja“, rekla je Marijana Gagro, tajnica NVO Puls i kordinatorica Trojnog susreta.

Sudionici ovogodišnjeg susreta bila su kulturno umjениčka društva iz Mađarske i Hrvatske i Sombora i okolice. Između ostalih nastupali su HKUD Vladimir Nazor, KUDH Bodrog iz Monoštora i HKPZ Silvije Strahimir Kranjčević iz Bačkog Brega.

Vladimir Nazor svake godine sudjeluje na Trojnom susretu a ove godine su nas predstavljali pjevači i tamburaši.

Alojzije Firanj

„SA PLANINE VITAR DUVA“

Izvornom pjesmom „Sa planine vitar duva“ naši su pjevači nastupili na Pokrajinskoj smotri izvornog folkloru u Vrbasu.

Odličnim ocjenama i plasmanom na općinskoj i zonskoj smotri plasirali su se i na pokrajinsko natjecanje. Uspjeh hvale vrijedan budući da je konkurencija bila velika. Smotra je trajala dva dana, a samo u kategoriji pjevača i instrumentalista sudjelovalo je 56 izvođača među kojima je bila i naša pjevačka skupina.

Pod ravnateljstvom profesorice glazbe Marine Kovač pjevači su se pripremali nekoliko mjeseci a pojačani vokalom mlade Kristine Perić odabranu pjesmu su otpjevali besprijekorno. Čestitke svima uz želju da im plasman na pokrajinskoj smotri bude poticaj za narednu godinu i dalji rad uputili su predsjednik i članovi uprave Društva.

Nakon smotre 24. 10. 2015. pjevačka i tamburaška sekcija nastupile su i u Gerontološkom centru Sombor na tradicionalnoj manifestaciji „Sunčana jesen života“.

Trenutno se priprema za gostovanje na Festivalu starogradskih pjesama koji će se održati u Novoj Gradiški. Na ovo gostovanje pjevači idu pojačani mladim članovima tamburaške sekcije kojima će ovo biti prvi nastup u inozemstvu.

Kraj ove kalendarske godine obilježiti će, svakako, godišnji i božićni koncerti koji su u pripremi i pjevači se već uveliko pripremaju za ove nastupe.

Vesna Čuwardić

LITERARNA SEKCIJA

Godine 2007. osnovana je u HKUD-u Vladimir Nazor literarna sekcija s pročelnikom Antunom Kovačem i voditeljicom Katarinom Firanj. Članovi sekcije su Marica Mikrut, Vinko Janković, Kata Kovač i Zlatko Gorjanac.

Sastaju se jednom mjesečno ili, po potrebi, češće a sudjeluju jednom godišnje na Liri naivi. Prva Lira naiva održana je u Subotici 2003. godine, zatim su uslijedile one u Somboru, Golubincima, Vajski, Monoštoru, Sonti, Plavni, Svetozaru Miletiću, Novom Sadu, Bačkom Bregu, Subotici, Sremskoj Mitrovici i Zemunu 2015. godine. Literarna sekcija redovito sudjeluje i na promociji knjiga hrvatskih pjesnika u dijaspori u Rešetarima (RH), na Sijelu pučkih pisaca u Đeletovcima (RH) u Gunji (RH), na Preprekovom proljeću u Novom Sadu, u Čepinu (RH), Hosanafestu u Subotici. Aktivni su i po pitanju natječaja te redovito šalju svoje radove na Natječaj za najlipču preljsku pismu u Subotici i na Natječaju za najlipšu pismu pisanu šokačkom ikavicom u Sonti. Aktivni

su sudionici različitih priredbi i manifestacija u okviru Društva (Bunjevačko - šokačko prelo, Dužionica, Godišnji koncert, Književne večeri...).

Mnoge pjesme članova Literarne sekcije objavljene su u knjigama, časopisima, zbornicima, mjesečnicima, tjednicima i drugim publikacijama koji se objavljuju ne samo u Somboru i Subotici nego i Osijeku i dalje. Za uspomenu na one nagrađivane pojedinci su dobili nagrade, zahvalnice, priznanja dok su nekima pjesme čak i uglazbljene.

Čitatelji Miroljuba redovito imaju prilike upoznati se s literarnim ostvarenjima naših članova.

Godine 2009. Antun Kovač je izdao knjigu Na Dvoru Pašinog Tune a 2014. godine izdao je drugu knjigu Pisma, ljubav, vino i/kavica.

Godine 2014. Katarina Firanj je izdala knjigu Žagor iz opaklije.

Antun Kovač

DRAMSKA SEKCIJA

Dramska sekcija HKUD-a Vladimir Nazor iz Sombora nastavlja raditi svojim, uobičajenim tokom, dva puta tjedno a u vrijeme prije predstave i tri puta. Rad sekcije protječe uobičajeno - netko odustane ali dođe novi član ili ga zamjeni stari, tekstovi se katkada uče brže katkada sporije, no sve je to za amatere, a vjerujem i za glumce profesionalce, normalna pojava. Važno je da na kraju sve dobro završi. Trenutno je u pripremi komedija UJEŽ (Udruga jedinstvenih, emancipiranih žena) prema tekstu Branislava Nušića, a kojom bi sekcija trebala nastupati na Međunarodnom susretu amaterskih dramskih društava (MSADD) koji će se održati početkom prosinca u HKUD-u Vladimir Nazor u Somboru.

Nakon MSADD-a početak će se s pripremom nove predstave a s UJEŽ-om planiraju gostovanja i ovdje i u Republici Hrvatskoj, gdje je već jedno gostovanje dogovoreno. Za sve ovo je najzaslužnija prva među jednakima, profesionalna glumica u mirovini a sada redateljica Ljiljana Tomić Markovinović.

U međuvremenu glumci uvježbavaju ulomak iz drame Dudovo, moje Dudovo, somborskog pjesnika i pisca Velimira Velje.

Drama je posvećena rodnom mjestu Silbašu a s ovom dramom će se Društvo predstaviti na godišnjici - 5. prosinca, uoči svetog Nikole.

U subotu 7. studenog dramska sekcija je gostovala u Bačkom Monoštoru na sajmu torti i kolača s predstavom Audicija koja je oduševila publiku.

Naša se skupina ravna prema uzrečici što više publike to bolja predstava, što se, nadamo se, vidi i iz dosadašnjeg rada.

Antun Kovač

DIVOJAČKI VAŠAR U DOMU

Blagdan sv. Franje koji slavimo 4. listopada, vrijeme je kada se održava Divojački vašar u Hrvatskom domu. Nekada davno to je bila igranka na kojoj su mladi igrali i veselili se, a majke su sjedile i pomno birale buduće zetove i snahe. Običaj je bio da svi na igranku dođu odjeveni u novo ruho. Tako je bilo nekada, a danas mladi pokušavaju očuvati običaj na svoj način. Ovogodišnji su Divojački vašar organizirale dvije mlade folkloršice uz pomoć Vesne Čuvarđić a za temu večeri su odabrale prikaz frizura i pokrivala za glavu koje su nosile Bunjevke.

Program su otvorile dvije malene djevojčice koje su prikazale kikice upletene na način kako su nekada nosila djeca. Zatim su djevojke, jedna po jedna, izlazile i prikazivale konđe, džege i marame.

Ranije nije bilo slobode kao danas i točno se znalo kada se i kakva frizura i pokrivalo nosilo. Danas je bilo lijepo za vidjeti dio te tradicije ali i tradicije obližnjih Hrvata - npr. Šokica iz Berega. HKPD Silvije Strahimir Kranjčević je te večeri prikazao svoj dio programa za reviju.

U programu su sudjelovali i naši mladi tamburaši koji su odsvirali nekoliko pjesama i pokazali da vrijedno rade i napreduju.

Poslije revije svatko je mogao pogledati izložbu pokrivala za glavu (džege i marame) starih više i od 50 godina ali još uvijek izvrsno očuvanih kako bismo mi mlađi i generacije poslije nas, zapamtili pokrivala za glavu koje su nosile bunjevačke Hrvatice.

Manifestacija je završena uz peciva, osvježenje ali i kolo kako bi se ostalo na tragu tradicije.

Lidija Firanj

LIKOVNA SEKCIJA

Likovna sekcija našeg Društva osnovana je 2001. godine. Prva pročelnica sekcije bila je gospođa Cecilija Miler, da bi kasnije sekciju nastavio voditi Janoš Raduka. Od tada se svake godine organizira likovna Kolonija pod nazivom "KOLORIT" a ove je godine održana petnaesta. Ranijih godina kolonija se održavala na salašima i vikendicama članova našeg Društva, koji su ujedno bili i domaćini kolonije. Na kolonijama su sudjelovali mnogobrojni slikari, uglavnom amateri, ali i pokoji akademski slikar iz Sombora, Subotice, Hrvatske, Mađarske i iz drugih mjesta u Vojvodini.

Kako je izbor motiva bio u potpunosti prepušten samim umjetnicima, većina ih se opredjeljivala za koncept slike koji odražava sva svojstva njihovog likovnog rukopisa po kojemu su, inače, prepoznatljivi na likovnoj

sceni u svom okruženju. Tako prevladavaju pejzaži uz nekoliko motiva iz somborskog gradskog miljea te pokoja apstrakcija. O značaju svake kolonije najuvjerljivije svjedoči umjetnički domet slika nastalih tijekom njenog trajanja

Na ukupno petnaest kolonija, stvoreno je preko 200 umjetničkih radova, koji krasi prostorije društava s kojima "Vladimir Nazor" razmjenjuje posjete. Neke od slika su darovane znamenitim gostima, sponzorima i dobročiniteljima našeg Društva. Slika Save Stojkova, sudionika kolonija poklonjena je i predsjedniku Republike Hrvatske Ivi Josipoviću.

Svim sudionicima kolonija u ime HKUD-a "Vladimir Nazor" najsrdačnije zahvaljujem.

Janoš Raduka

AKTIVNOSTI KLUBA LJUBITELJA BILJAKA

„ZA SREĆU VEĆU“

Klub ljubitelja biljaka djeluje u našem Društvu sedam godina i svake godine organizira Uskrsnu izložbu i besplatnu razmjenu biljaka, putovanja na sajmove cvijeća. Osim toga, do sada smo bili tri puta na Međunarodnom vrtnoj izložbi „Floraart“ u Zagrebu, zatim u Vukovaru, Budimpešti, Segedinu, Beogradu i Novom Sadu, a sudjelovali smo na Sajmu cvijeća u našem Somboru kao i na izložbama božićnih kolača.

Obnovili smo običaj i manifestaciju „Divojački vašar“ a među našim aktivnostima ističemo i vrlo uspješno organiziranu Reviju bunjevačkih i šokačkih narodnih nošnji koju smo osmislili 2012. godine.

Suradujemo i sudjelujemo na manifestacijama drugih udruga kao što su „Zlatne ruke Somborke“, Mađarska građanska kasina, „Podunav“ i „Nade“ Bački Monoštor, „Šarenica“ Aleksa Šantić, HBKUD „Lemeš“

Svetozar Miletić, Katolički institut „Ivan Antunović“ iz Subotice, i druge.

Organizirali smo prikupljanje humanitarne pomoći za stradale od poplave 2014. godine.

A Društvu pomažemo i izradom scenografije za različite manifestacije. Članice našeg kluba posjetile su Sajam knjiga „Interliber“ u Zagrebu, 14. studenog ove godine a u 2016. godini planiramo putovanje u Budimpeštu i Osijek.

SLAMARSKA SEKCIJA

Članice slamarske sekcije sada samostalno izrađuju slike, čestitke i razne predmete i ukrase od slame. Sudjeluju na izložbama povodom Božića i Uskrsa i redovito pletu vijenac i izrađuju cvijeće za našu „Dužionicu“. Želja im je da sudjeluju na Slamarskoj koloniji u Tavankutu.

Klara Šolaja Karas

„LIRA NAIVA“

PROMOCIJA KNJIGE U SOMBORU

Literarna sekcija HKUD-a Vladimir Nazor iz Sombora organizirala je promociju knjige „Lira naiva 2015.“ koja se održala u subotu 21. studenog 2015. godine s početkom u 20 sati u prostorijama Društva u Somboru. Promociju je riječima dobrodošlice otvorila voditeljica literarne sekcije Katarina Firanj a nakon uvoda je uslijedio program s dvije muzičke numere u izvedbi mladih tamburaša i čitanje poezije u kojem je sudjelovala i pjevačka sekcija ovog društva.

Među sudionicima bili su i pjesnici čiji radovi nisu dijelom ovogodišnje knjige Lira naive pa su čitali svoje pjesme po vlastitom izboru. Među njima su bili Franjo Kopecki i Josip Štajnmaher, gosti iz Republike Hrvatske (Valpovo-Čepin), gosti iz HKUPD-a Stanislav Preprek iz Novog Sada Marija Lovrić, Ljerka Radović, Dragan Dražen Ilić i Mladen Šimić, novi voditelj književne sekcije ovog društva. Gošća iz Čonoplje bila je Marija Feher a od domaćina pjesme su čitali Marica Mikrut, Kata Kovač, Antun Kovač i voditeljica Katarina Firanj. Svi su čitali po dvije pjesme. Posebno bi trebalo pohvaliti goste iz Republike Hrvatske i Novog Sada koji su po unatoč lošem vremenu stigli i na vrijeme ali i u onom broju u kojem su se bili i najavili.

Na kraju programa književnik i književni kritičar David Kecman Dako, dao je komentar večeri te pročitao jednu svoju pjesmu. Program je završio glazbom mladih tamburaša i druženjem uz zakusku koju sa pripremile članice domaćina i kišom koja je neprestano padala i tako umanjila broj posjetitelja. Podijeljeno je i nekoliko knjiga ovogodišnje i prošlogodišnjih Lira naiva.

Antun Kovač

KALENDAR

*Moj kraj s početka kreće.
Čito sam knjige unatrag.
Točak se još wik naprid okreće.
To nije dan.
To nije mrak.*

*Sviće dogoru na pendzeru.
Prid zoru utrne veče.
Na njive kukuruz sadu, a već beru.
Cviće uvene i opet kreće.*

*Plač sa smijem isplete cveter.
Opet sam ko kadgod brižljivo čist.
Ruka u ruke kroz topli vitar.
Prid oče spada novi list.*

*Tu sam i tamo, ode sam samo.
Tamo i ode, vatra i vode.
Krivo i pravo.
Stoječki stalno.
Budan sam spavo.*

*Godina nova.
U jave san snova.
U snu san jave.
Godine blage.
Minuti slave.*

*Od kraj na početak.
I opet na kraj.
Život mi bio u tuge raj.*

*Godina nova.
Listam na staru.
Prašnjavi čist list.
Na starom ormanu.*

Zlatko Gorjanac

NOVI GENERALNI KONZUL U NAZORU

Velimir Pleša je novoimenovani Generalni konzul Republike Hrvatske u Srbiji sa sjedištem u Subotici. Na to mjesto je došao s dužnosti generalnog konzula RH sa sjedištem u Mostar, koju je obnašao sedam godina. Rođen je u Čakovcu 1956. godine, i diplomirao je na Pravnom fakultetu u Zagrebu.

U srijedu 25. 11. u 17 sati posjetio je Nazor a dočekao ga je predsjednik društva Mata Materić sa svojim suradnicima. Nakon pozdrava upućenih gostu pročelnici su sekcija ukratko prikazivali rad sekcija a predsjednik Matarić je predstavio rad onih sekcija kojih voditelji nisu bili prisutni. Predstavljen je i list Miroljub. Nakon takvog upoznavanja gostiju s radom Društva predsjednik je napravio kratki osvrt na povijest Društva te iznio svoje viđenje Hrvatske zajednice u Vojvodini danas.

Nakon saslušanja izlaganja g. Pleša je iznio svoje dojmove naglašavajući kako je brzo uspostavio kontakt s Nazorom i potvrdio da je to početak prijateljstva i rada. O značaju udruga kulture rekao je kako su one „(...) veoma važne za očuvanje kulturne tradicije a posebno jezika. Naročito kada uzmemo u obzir koliko ima u Somboru i okolici Hrvata. Ako se ne čuje Hrvatska riječ vremenom će nestati i Hrvata, to su pametni ljudi oduvijek znali. Meni je drago da ste pozvali ove ljude koji vode saksije, da predstave svoj rad, ja razumijem vaše probleme, znam da mnogi mladi imaju druge interese ali jezik i tradiciju treba njegovati i čuvati.“

Također smatra značajnim rad i djelovanje dr. Vinka Žganjca na ovim

prostorima te da ima njegovih zapisanih napjeva na hrvatskom jeziku (u lokalnom bunjevačkom govoru). Kako navodi g. Pleša: „Žganjec je velik čovjek i znao je prepoznati važne stvari, tako bi se i u Međumurju i Zagorju neke pjesme posve zagubile da ih on nije zapisao i uglazbio. Možda će i ovo zblížiti naše krajeve i ljude te naše udruge.“

Alojzije Firanj

MOLJITVA

*Moćna je
ta moljitva
kad ju srce šalje
u vapaju
u zafalu.*

*Ona uvijek svoje
vrijeme ima.*

*Kad se sunce rađa
mjesec sa zvijezdama
kad na nebu kolo vodi.*

*Ima svoje vrijeme
da se molji
kad svi spavaju
i kad niko ne zna
kad ne vidi i ne čuje.*

*Ne čuje kad usne šapću
prsti pribiru zrnuvlje očenaša
u rukama pogrbiti
bake i dide starog.*

Kata Kovač

PROLAZI I OVA, 2015. GODINA

Štovani članovi, prijatelji i štovatelji „Nazora“ bliži nam se kraj ove kalendarske godine. Ponosno možemo zaključiti da je 2015. bila veoma uspješna kako za naše Društvo tako i za Hrvate u Somboru, barem na polju događanja u kulturi. Iako smo se suočavali s nizom objektivnih poteškoća u svakodnevnom funkcioniranju Društva uspjeli smo realizirati sve planom predviđene manifestacije pa čak i jednu koju nismo svi planirali ali smo je ipak uspješno organizirali - mislim na emisiju emisiju kulture HRT-a „Lijepom našom“ koje je radni naslov bio „Mostovi kultura“ u Somboru. Za ovu smo posljednju primili mnoge čestitke i priznanja koje smo nesebično podijelili svima koji su sudjelovali u organizaciji bilo da su naši članovi ili pak gradski i organi sigurnosti. Uspješno smo organizirali već tradicionalne manifestacije: Veliko bunjevačko-šokačko prelo, Sabor društva, Likovnu koloniju, Dužionicu, Divojački vašar (koji su po prvi puta samostalno organizirali mladi članovi upravnog odbora i folklorne sekcije). Medjunarodni susret dramskih amaterskih društva će se održati ovih dana, kao i godišnji koncert uz prikaz rada svih sekcija a slijedi i božićni koncert što je naš dar svima za dolazeće blagdane.

Sudjelovanje naših sekcija na različitim dobrotvorni i humanitarnim priredbama i koncertima kao i sudjelovanje na gradskim manifestacijama su već dugogodišnja tradicija „Nazora“ a tako će biti i u buduće. I ovim dokazujemo svoju integriranost u širu društvenu zajednicu, unatoč svim onima koji nam grafitima i bojkotom, čak i iz naših redova hrvatske

manjinske zajednice u Vojvodini to spočitavaju. Jednima nismo dovoljno Hrvati a drugima smo dovoljno „veliki Hrvati“. Sjetite se da smo mi već 79 godina isti - radimo, na očuvanju hrvatstva, tradicije ali i integracije mladih. Sve će proći a mi ćemo ostati jači nego ikad jer smo tim koji igra poštnu, transparentnu utakmicu protiv, na žalost, destruktivnih, konzervativnih pojedinaca i timova koji nisu dobronamjerni.

Unatoč mnogim javljanjima na natječaje i znatnim odobrenim sredstvima od Republike Hrvatske, Republike Srbije, Autonomne pokrajine Vojvodine i HNV-a i dalje nam nedostaje novca za realizaciju ambicioznijih planova. Jedan od velikih troškova je ulaganje u odražavanje ogromnog objekta kojim raspolažemo. Učinili smo mnogo ovih godina ali uvijek može više i bolje a preduvjet za to je i materijalna potpora navedenih institucija. Sva sredstva koristimo isključivo namjenski, papirologiju vodimo uredno i svaki dinar pravdama pa se nadamo da će i sljedeće godine priljev novca s natječaja biti na ovogodišnjoj razini a priželjkujemo i višoj. Kako bismo se uklopili u financijsku konstrukciju smanjili smo broj gostovanja na udaljenijim destinacijama ali su se naši članovi pojavljivali na važnim manifestacijama u Baranji, Slavoniji i Vojvodini na smotrama folklora, poezije ili drame.

Po peti put smo sudjelovali na 18. Maratonu lađa na Neretvi i postigli zapažen nastup pojavom i rezultatom. Za dobre pripreme lađara „Salašara somborskih“ osigurali smo originalnu neretvansku lađu.

Ohrabruje nas činjenica da se u našim sekcijama angažiraju novi članovi i to mlađi naraštaj pa su neke sekcije - tamburaška i folklorna - sastavljene isključivo od novih, mladih članova. To je perspektiva našeg društva i u mladosti se nastavljaju aktivnosti na očuvanju i širenju kulture Hrvata ovog područja.

Uprava Društva funkcionira prema odredbama statuta a odaziv i diskusije dokazuju da su članovi Upravnog i Izvršnog odbora dobronamjerni u očuvanju HKUD-a Vladimir Nazor“ Sombor.

Hvala svima koji su i ove godine nesebično dali „Nazoru“ svoje znanje i vrijeme kao i materijalnu potporu što nam je omogućilo da ovako uspješno završimo i ovu godinu.

Svim članovima i prijateljima Hrvatskog doma želim Blagoslovljen Božić i Sretnu Novu 2016. godinu!

*Predsjednik društva
ing. Mata Matarić*

KNJIŽEVNA VEČER U HRVATSKOM DOMU

Uoči somborske Dužionice, u petak, 24. srpnja HKUD Vladimir Nazor organizirao je književnu večer na kojoj je predstavljeno 25. godina rada Katoličkog društva Ivan Antunović iz Subotice, te knjiga recepata velečasnog Lazara Novakovića. Predstavljajući su i bandašica i bandaš 81. Dižionice u Somboru: Renata Firanj i Martin Džinić. Program večeri sastojao se iz tri dijela a nazočne su uveseljavali naši pjevači uz pratnju tamburaša.

O radu Katoličkog društva za kulturu, povjest i duhovnost Ivan Antunović govorio je msgr. Stjepan Beretić, katedralni župnik i predsjednik toga društva. Društvo je obilježilo 200 obljetnicu rođenja Ivana Antunovića slavnog biskupa čije ime nosi. U povodu obljetnice tiskano je drugo izdanje Antunovićevo molitvenika a prvi put je objavljen njegovog romana Posljednji Gizdarev koji je do sada bio u rukopisu. Institut je u Subotici osnovan 1990. godine a društvo Ivan Antunović organizira znanstvene skupove, književne večeri, susrete zborova, proslave obljetnica velikih Hrvata iz Vojvodine, koncerte, izložbe, izdaje knjige na hrvatskom jeziku, časopise i dr. Suorganizatori su pjesničke manifestacije Hrvata iz Vojvodine „Lira naiva“.

Institut svake godine obilježava obljetnicu smrti biskupa Ivana Antunovića, svetom misom i „Razgovorima“.

Velečasni Lazar Novaković godinama je bio svećenik u Somboru i ostao je dragoj uspomeni mnogim vjernicima. Voditeljica Bojana Jozić predstavila ga je kao svećenika i književnika na što je on dosta energično reagirao riječima: „Ja nisam književnik ja sam samo svećenik opće prakse i kroz život idem otvorenih očiju a što vidim to zapišem. A ova knjiga je nastala u bolesničkoj postelji kada se u meni se rodila želja da zapišem što sam preživio. Eto, tako je nastala ova knjiga. Kada sam razmišljao o bolesti uvijek sam molio Boga da mi ostavi vjeru i pamet, eto u bolesti Bog mi je to ostavio i na tomu sam mu zahvalan. U knjizi ima 50 naslova, a kroz tekstove sam pokušao izraziti ono u što kao svećenik vjerujem“, kazao je velečasni Novaković.

Književnu večer je inicirala Marija Mandić rod. Matarić članica vijeća KD Ivan Antunović i stalna suradnica Miroljuba.

Ovogodišnji bandašica i bandaš Renata Firanj i Martin Džinić kratko su iznijeli svoje biografije i predstavili su se publici. Tako je uz malo pjesme i malo priče večer privedena kraju. A mnogi su kupili knjigu vlč. Lazara jer su tijekom večeri čuli lijepih priča koje su ih zainteresirale.

Alojzije Firanj

PROSLAVA DESETE OBLJETNICE UTEMELJENJA DRUŠTVA

Stanislav Prepek (1900.–1982.) ostao je upamćen među Petrovaradincima i Novosadanima kao povučen i usamljen čovjek velike kulture. Bio je učitelj, knjižničar, prevoditelj, a tek rijetki među onima koji su ga bliže poznavali, znali su da se bavio i skladbom i poezijom. Malo je govorio o svojim djelima i rijetko i nerado ih objavljivao.

Hrvatsko kulturno – umjetničko – prosvjetno društvo Stanislav Prepek iz Novog Sada proslavilo je 10. obljetnicu od osnutka, svečanošću koja je održana 9. listopada 2015. godine u holu Izvršnog vijeća AP Vojvodine.

Udruga je nastala kako bi se njegovala i očuvala kulturna baština, kao i nacionalni identitet Hrvata u Novom Sadu. Pozdravnu riječ govorio je predsjednik društva Marijan Sabljak kratko opisujući društvo te predložio minutu šutnje za odavanje počasti preminulima. Udruga ima literarnu i dramsku sekciju kao i žensku pjevačku skupinu. Svečanost je otvorio pjevački zbor hrvatske udruge Jelačić iz Petrovaradina s tri prepekove skladbe, a tijekom programa je ženska pjevačka skupina Pre-prek pjevala pjesme iz Međumurja, Podravine i Dalmacije. Voditeljica Prepekove književne sekcije Marija Lovrić

govorila je o zbirci poezije Prepekovo proljeće 2014 a nakon toga su pjesnici čije su pjesme objavljene u zbirci čitali svoje pjesme.

Od gostiju koji su sudjelovali u programu bili su, pjesnici iz Republike Hrvatske, gospodin Franjo Kopecki iz Čepina te gospođa Kornelija Fešiš iz Belišća, zatim Ivica Koprivnjak glumac amaterskog kazališta Belišće s monologom iz drame Đuka Begović Ivana Kozarca te Katarina Firanj, Kata Kovač i Antun Kovač iz HKUD-a Vladimir Nazor iz Sombora i Josip Dumendžić iz Bođana.

Program, koji je trajao skoro tri sata, vodila je Marijana Beretić a na kraju programa podijeljene su zahvalnice.

Među uzvanicima su bili: Zoran Radoman, sekretar u Sekretarijatu za financije AP Vojvodine, Mato Groznica, pokrajinski tajnik za obrazovanje, upravu i nacionalne zajednice, Ankica Jukić Mandić i Stanko Krstin članovi HNV-a.

Program je bio medijski praćen, vrlo zanimljiv i raznovrstan, sala je bila puna, gosti dobro raspoloženi i raspjevani.

Druženje je nastavljeno uz domjenak.

Antun Kovač

5. SUSRET PJESNIKA – ČEPIN 2015.

Na poziv pučkog pjesnika gospodina Franje Kopeckog iz Čepina, glavnog organizatora pjesničkih susreta ove su godine 17. listopada članovi literarne sekcije HKUD-a Vladimir Nazor iz Sombora, gostovali na 5. susretu pjesnika – Čepin 2015. Svatko je nastupao s po jednom vlastitom pjesmom. Iste je večeri promovirana i treća knjiga organizatora, Franje Kopeckog, Hvala ti milo moje, koju su na dar dobili svi sudionici programa.

Na ovom susretu bilo je gostiju iz HKUPD-a Stanislav Preprek iz Novog Sada, iz Slavonije, Baranje, zapadnog Srijema i Zagreba.

Program je trajao oko tri sata u sali Hrvatskog doma. Poseban gost programa bili je muška vokalna skupina Bečarine iz Đakova.

Pokrovitelji ove manifestacije su: Ministarstvo

za kulturu RH, općina Čepin, Osječko-baranjska županija, Centar za kulturu Čepin i udruga Pozitivni i sretni.

Nakon programa nastavljeno je druženje uz domjenak, Bečarine te pjesmu i igru.

Antun Kovač

MEMORIJAL ANTUN ALADŽIĆ U LEMEŠU

U organizaciji mjesnog HBKUD-a Lemeš održana je, u petak, 2. listopada, manifestacija Memorijal Antun Aladžić koja okuplja dramske amaterske skupine.

Nastupom pred učenicima nižih razreda OŠ „Bratstvo-Jedinstvo“, memorijal je otvoren komedijom „Kod liječnika“ u izvedbi dječje dramske skupine HKC Bunjevačko kolo iz Subotice. Predstava je rađena prema tekstu Đule Milodanovića a režiju potpisuje Nevena Mlinko. Prvi je dan manifestacije, kao i do sad, bio rezerviran za mlade tako da su se i ove godine pročelnici dramske skupine veterana i dječijeg odjela HBKUD-a, Lemeš Ilija Ezgeta i Kristijan Kovač, potrudili da izvorna koncepcija ne bude narušena.

Također, dogovorena je suradnja s profesoricom razredne nastave Marijom Bagi i Verom Blečić

koje će preuzeti vođenje dječjeg dramskog odjela, a sve u cilju jačanja suradnje u području kulture i obrazovanja.

Ovo je peta po redu memorijalna smotra u Lemešu koja okuplja hrvatske udruge iz Vojvodine koje njeguju kazališno stvaralaštvo, ali i dramske kazališne skupine iz Hrvatske. Memorijal se organizira u čast prerano preminulog Lemešana Antuna Aladžića, glumca i redatelja amatera koji je pojedinačno ali i s dramskim odjelom HBKUD-a Lemeš postigao lijepe rezultate. Cilj manifestacije je i da se publici pruži zabava, pomak iz turobne svakodnevnice i obilje smijeha a tomu je svojim djelovanjem težio i sam Aladžić.

Ovogodišnji memorijal Antuna Aladžića podržalo je Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine.

Željko Zelić

DANI HRVATSKE KULTURE 2015

U Somboru su u petak, 6. studenoga, otvoreni „Dani hrvatske kulture 2015.“ pod sloganom „Zovi roda sad je ope' zgoda“ u organizaciji Udruženja građana „Urbani Šokci“ iz Sombora. Program se sastojao iz dva djela: Međunarodne izložbe tradicijske obuće Šokaca Podunavlja i Baranje koja je postavljena u Gradskom muzeju i mogla se pogledati do 13. studenoga te kulturno-umjetničkog programa koji se održao u Gradskoj kući.

Primjerci obuće koji su prikazani na izložbi korišćeni su u svečanim i radnim prilikama. Tradicijska obuća se kao i nošnja, običaji, igre i glazba razlikuju od mjesta do mjesta pa i

primjerci koji su izloženi na ovoj izložbi potječu iz različitih mjesta: Bačkog Brega, Bačkog Monoštora, Sonte, Bača, Vajske, Plavne, Draža i Gajića. Najveće zanimanje su privukle limene čizme koje su mnogi posjetitelji prvi put vidjeli kao i drvene klizaljke ali i uobičajeniji opanci kao i *pedule*, *čarapke* i *papučice*.

Na početku izložbe posjetiteljima se obratio ravnatelj Gradskog muzeja Sombor Branimir Mašulović koji je istaknuo tradicionalno dobru suradnju s udrugom građana „Urbani Šokci“ čiji je rezultat i ova izložba. U ime organizatora, uzvanike, sudionike programa i sve prisutne pozdravila

je predsjednica udruge građana „Urbani Šokci“ Marija Šeremešić. Izložbu je otvorio Nemanja Sarač član Gradskog vijeća za kulturu i u svom obraćanju je istakao da Grad Sombor pomaže kulturne programe Hrvata u Somboru kao i da proširuju kulturnu suradnju s Hrvatskom. Među uzvanicima su bili: Generalni konzul RH u Subotici Velimir Pleša, član Gradskog vijeća za kulturu Nemanja Sarač, ravnatelj Gradskog muzeja Sombor Branimir Mašulović, član Izvršnog odbora HNV-a za kulturu Zlatko Načev, glavna urednica časopisa „Zornica nova“ iz Pečuha Milica Klaić-Tarađija, predsjednica KUD-a „Seljačka sloga“ iz Gajića Eva Balatinac, predstavnice Udruge „Šokačka grana“ iz Osijeka i predstavnici drugih udruga kulture iz Podunavlja.

Nakon svečanog otvorenja izložbe program je nastavljen u Gradskoj kući gdje su svoj nastup imale pjevačke skupine KUDH-a „Bodrog“ iz Bačkog Monoštora „Kraljice Bodroga“ i „Bodroški bečari“ kojima je ovo bio premijerni nastup pred somborskom publikom. Između pjevačkih točaka nastupe su imali gajdašica Anita Šterter iz Osijeka, gajdaš Filip Golubov-Car iz Gajića, samičarka

Kristina Perić iz Sombora, pučka pjesnikinja Marica Mikrut iz Sombora i recitatori Urbanih Šokaca Marko Firanj i Mia Kanurić. Program je vodila Dejana Jakšić. U svom govoru Generalni konzul Velimir Pleša je rekao: „Želim da ustrajete u svojem radu i uspostavi suživota, ali prije svega da istrajete u čuvanju svojeg nacionalnog identiteta.“ Program je obogaćen izlaganjem Marije Šeremešić o povijesti somborskih Šokaca od 1919. godine do današnjih dana.

Pokrovitelji projekta su: Državni ured za Hrvate izvan RH i Grad Sombor, a medijski pokrovitelji su: NIU „Hrvatska riječ“ i Somborske novine.

Ivan Šimunov

DIVANIM ŠOKAČKI

U četvrtak, 19. 11. 2015. godine, u velikoj sali Doma kulture u Monošturu s početkom u 18 sati, održana je predstava „Divanim šokački“, koju je organizirao KUDH „Bodrog“ iz Bačkog Monoštora. Program je otvorio predsjednik KUDH-a Željko Šeremešić a voditeljica je bila Anita Đipanov.

Sudionici programa bili su: mali folklor KUDH-a Bodrog, pjesnici literarne sekcije HKUD-a Vladimir Nazor iz Sombora Marica Mikrut, Kata Kovač i Antun Kovač, pjesnici iz Monoštora i Bođana te muška pjevačka skupina Bajе iz Ivanovca i Antunovca iz Republike Hrvatske.

Na kraju programa izveden je igrokaz „Dođi, drugo, na divan“ u režiji Marije Šeremešić a u

kojemu su sudjelovali i mladi i odrasli članovi društva i koji je publika vrlo lijepo prihvatila jer ju je podsjetio na neka druga vremena života i zabave na selu.

Među prisutnima su bili predstavnici Generlanog konzulata Republike Hrvatske iz Subotice, predstavnici Demokratskog saveza Hrvata Vojvodine, ZKVH-a iz Subotice, Urbanih Šokaca, i drugi.

Sala je bila puna, Monoštoreci su uvijek bili zahvalna publika a organizatori ih nisu iznevjerili jer su imali oko devedeset minuta dobre zabave a nastavak druženja je priređen u maloj sali monoštorskog doma kulture.

Antun Kovač

KNJIŽEVNA VEČER U MONOŠTORU

U subotu, 24. listopada 2015. godine, u 18 sati u maloj dvorani Doma kulture u Monošturu predstavljen je 6. broj Godišnjaka za znanstvena istraživanja Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, a predstavili su ga: prof. dr. sc. Milena Černelić, suradnica iz Zagreba prof. dr. sc. Dražen Živić, suradnik iz Vukovara i Tomislav Žigmanov, glavni urednik. Domaćin je bio KUD Hrvata Bodrog a promociji je nazočio i generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici Velimir Pleša.

Novi svezak Godišnjaka tiskan je na više od 350 stranica a u njemu su radovi dvadesetak autora. Godišnjak je projekt Zavoda za kulturu

vojskovođaških Hrvata u kojem se na godišnjoj razini objavljuju radovi koji donose nove spoznaje i bilježe činjenice o trajanju Hrvata na ovim prostorima. „Nastojimo objaviti ono što je važno za povijest i sadašnjost Hrvata na ovim prostorima“ kazao je Žigmanov.

„Značajan doprinos daju nam i ugledni znanstvenici iz Hrvatske. Profesorica Milena Černelić već nekoliko godina dovodi studente završnih godina na terenska istraživanja Hrvata u Vojvodini. Dio studentskih istraživanja objavljen je u šestom svesku Godišnjaka a rezultat je

terenskog rada u Monoštoru.“

Pohvale godišnjaku izrekao je i profesor Dražen Živić znanstvenik iz Hrvatske koji proučava Hrvate u Srbiji. „Ova publikacija pridonosi proširenju znanja o nama samima, iako je Zavod kulturna institucija Godišnjak je na vrlo visokom stupnju znanstvenosti, objektivnosti i korektnosti, primjerene znanstvenom riječniku.“

U ovom broju o Monoštoru su objavljena dva rada: O migracijama pisao je student Marko Deović a o ruralnom turizmu Ivana Grubišić.

Alojzije Firanj

HODOČAŠĆE U MEĐUGORJE

Čovjek može najviše sam sebi pomoći

Blago Bašić (70) iz Sombora, 17. kolovoza ove godine krenuo je na hodočašće u Međugorje u trajanju od 15 dana s motoricem Tomos automatik, 49 kubika, starim 30 godina. To mu je bilo jubilaro 10. uzastopno putovanje.

Išao je Blago i ranije na hodočašće u Međugorje ali za ovih zadnjih deset godina kaže: „Muka me je natjerala. Bio sam u takvoj situaciji da nisam vidio izlaza, svjestan sam da čovjek najviše može sam sebi pomoći slušajući Božji glas u sebi. Tako sam, i kada sam bio u najvećoj tjeskobi, krenuo na put motoricem bez i jednog dinara. Kada sam se riješio problema krenuo sam iz zadovoljstva, osjećao sam da je Gospodin uz mene. Na ovim putovanjima osjetio sam dobrotu ljudi, mnogi su mi pomogli kada sam bio u potrebi, pružali su mi prenoćište, pomoć oko motora kada je bilo potrebno nešto popraviti ili nešto drugo što mi je tad trebalo. Uz put sam stekao i mnogo prijatelja. Bilo je i teških

trenutaka, bio sam nekoliko puta u opasnosti čak i u situacijama koje su se činile bezizlaznim, no, sve je dobro prošlo.“

Svako njegovo putovanje ima svoje posebnosti. Ove je godine odabrao put dug oko 2000 km. „Prošao sam kroz Hrvatsku, Bosnu, Crnu Goru i Srbiju. Put je bio izuzetno težak, kroz planine pun uspona i provalija. Da je pukla neka sjajla ili klip ne bi mi bilo spasa. Od 15 dana na motoru sjedeći sam proveo devet dana. Na moru sam se odmorio nekoliko dana a u Međugorju sam se zadržao dva dana. Tu sam zamolio jednog čovjeka da me fotografira. Rado je to napravio a kada je čuo odakle putujem izvadio je novčanik i dao mi 200 eura za put. Nije se htio upoznavati htio je samo pomoći. Kasnije sam saznao da se zove Stipan Šarčević. Zahvalan sam mnogim ljudima koji su mi na putu pomogli. Uvijek ima i onih koji su tvrda srca ali je takvih, hvala Bogu, manje.“

Planira Blago ići i dalje na hodočašće ako da Bog i zdravlje posluže.

Alojzije Firanj

BIBLIOTEKA HKUD-A

Bibliotečni fond HKUD-a „Vladimir Nazor“ sadrži 2622 knjige – beletristike, proze i poezije te znanstvenih, privrednih, sportskih i umjetničkih izdanja kao i enciklopedije, leksikone, tekstove kazališnih predstava, statističke godišnjake...

Moderna i brojna elektronska izdanja knjiga i časopisa nisu umanjila značaj klasične knjige i čitanja, ali je generalno interes za čitanjem slabiji i čitatelja je sve manje.

Knjige su kupovane, dobivane od privatnih osoba od članova Društva ili pak dobivane kao pokloni na gostovanjima sekcija. Takva praksa traje i vjerojatno će se nastaviti i dalje te bi Društvo trebalo posvetiti pozornost popularizaciji knjiga svih vrsta ali njegovanju čitalačke kulture i autorskog literarnog stvaralaštva.

Marija Maširević

SAMOPOMOĆ KOD PROBLEMA SA STOPALIMA

Dr. Marija Mandić, rođ. Matarić

Većina problema sa stopalima posljedica su neadekvatne i neudobne obuće pa ćete sebi najviše pomoći upravo pravilnim izborom obuće.

KAKO ODABRATI ADEKVATNU OBUĆU?

- Dužinu cipela mjerite prema palcu, ili pak prema najdužem prstu, i to na obje noge jer stopala nisu podjednako razvijena.
- Neka ostane malo mjesta između palca i vrha cipele. Također biste trebali moći nesmetano micati svim nožnim prstima dok stojite u cipelama. Ne kupujte suviše uske cipele.
- Birajte čvrste cipele, komforne za stopala s elastičnim đonom.

- Prednost imaju cipele sa vezicama jer ih možete bolje podesiti da odgovaraju vašoj nozi.
- Birajte obuću od prirodnog materijala kao što je koža jer su oni obično mekši i fleksibilniji od veštačkih materijala te u njima stopalo "diše".
- Neka se obuća koju ste nosili osuši do idućeg nošenja.
- Redovite nosite obuću na popravku. Istrošene pete povećavaju pritisak na petnu kost, koja nosi 25% vaše težine i tako pogoduje nastanku zadebljanja kože na petama.
- Ako se pete i đonovi vaših cipela značajno nejednako troše otidite ortopedu radi korektivnih cipela ili uložaka.

SAMOPOMOĆ KOD ČUKLJA

Marija Mandić, rođ. Matarić

Budući da se on razvija polako, poduzimanje mjera opreza dok Vam u djetinjstvu i ranoj odrasloj dobi stopala rastu može se isplatiti kasnije u životu. Ukoliko se ovaj problem ipak pojavi, ili ga već imate pa je kasno za prevenciju i tada se savetuje udobna obuća ili pak, u težim slučajevima, ortopedske cipele s posebno oblikovanim ulošcima i gornjim

delom koji rasterećuje zahvaćene zglobove i pomaže stopalima da ponovno dobiju svoj pravi oblik. Kad čukalj izazove bolna stopala, bolovi će se ublažiti vrućim kupkama ili pak vrućim oblozima. Pomoći će vam da na kućnim papučama razrežete dio kože ili tkanine od kojeg su napravljene te tako oslobodite čukalj pritiska.

SAMOPOMOĆ KOD KURIJEG OKA

Marija Mandić, rođ. Matarić

Najpoznatiji način liječenja ovih zadebljanja jest upotreba proizvoda na bazi acetilsalicilne kiseline koji su najčešće u obliku flastera ili masti. Ispucala zadebljanja najlakše ćete odstraniti

redovitom uporabom hidrokortizonskih krema kojima prije spavanja namažete kalus i ostavite tijekom noći da omekša.

SAMOPOMOĆ KOD STOPALNIH BRADAVICA

Marija Mandić, rođ. Matarić

Bez obzira na to koji biljni pripravak koristite, prethodnu okolnu kožu zaštitite vazelinom, a bradavicu koju liječite prekrijte čistim zavojem. Postupak se ponavlja svaki dan. Na bradavicu možete nanijeti sok od maslačka, dva puta na dan, sirov češnjak, takođe dva puta na dan ili nekoliko kapi tuje. Kod nas se za otklanjanje bradavica koristi i sok čuvarkuće i trave širokog lista koji kada se otkine ispušta sokove niz niti bijele boje.

Uvođenje nemlečne dohrane
i uobročavanje odojčeta.
Saveti i recepti za ishranu
bebe do prvog rođendana.

- peto izdanje -

Tel: 063/593-068, 024/524-844

KuvarskiDnevnikBebaMarta@gmail.com

www.facebook.com/kuvarskidnevnikbebemarta

400,00 rsd

DECEMBAR

Znate onog debeljuškastog djedicu u crvenom odijelu s bijelom bradom i kapom? Pogodili ste! To je Djed Mraz, Djed Božićnjak, Santa Claus, Nonno Natale ili kako ga već sve ne zovu u zapadnim zemljama. O Djedu Božićnjaku se malo zna, neki čak kažu da je izmišljeni lik dok su drugi sigurni da živi u Finskom dijelu Laponije (a to je jako, jako daleko na sjeveru Europe gdje je stalno zima i snijeg) i da djeci na Badnjak, 24. 12. nosi darove.

Neki spominju i sobove koji vuku saonice i vilenjake ili patuljke koji mu pomažu umatati darove...No, nitko ga još nije vidio jer uvijek nekako dođe dok djeca spavaju.

Na svu sreću, nije on jedini koji nosi darove. Sveti Nikola, čiji blagdan slavimo 6. 12. također voli djecu darivati i to često narančama, smokvama, slatkišima. Sveti je Nikola jednom davno (u 3. stoljeću - dakle prije nekih 1700 godina) živio u gradu Patari u

Maloj Aziji. Legenda kaže da je u njegovoj ulici živio otac koji je imao tri kćeri a nije im imao ništa dati u miraz jer je na kocki sve izgubio. Odlučio je kćeri nečasno udati što njima nije bilo milo i molile su Boga da ih poštedi takve sudbine. Sveti Nikola je saznao za probleme i odlučio djevojkama dati zlatnike za miraz. No, kako nije htio da zlatnike uzme njihov pohlepni otac ubacio ih je kroz dimnjak. I tako su se djevojke mogle sretno udati.

Kažu da je Djed Božićnjak baš od Svetog Nikole vidio da se darovi ubacuju kroz dimnjak...

BEČARCI

Žena mlada lipa i debela,
pravi primer divojke sa sela.

Izgorela puder apoteka,
Šta će cura koja nije lepa.

Čuvam ženu, žena mene čuva,
voljimo se a puni smo buva.

Složni smo ko rogovi u džaku,
svađamo se po cilom sokaku.

Ako hoćeš ženi dobar biti,
Devet dana moraš vino piti.

Nisam mala nisam ni velika,
Baš tolika kaku voli dika.

Antun Kovač

VICEVI

Ranoranilac

Mladić se uporno udvara lijepoj plavuši:

- Svakog jutra, moja moja prva misao pripada vama.
- Eh, to isto kažu i Igor i Saša.
- Da, ali ja ustajem prije njih.

Vrijedi razmisliti

Razgovaraju dvojica kolega:

- Moram se razvesti od žene. Već šest mjeseci nije progovorila ni riječi samnom.
- Razmisli još jedanput. Takva se žena danas rijetko nalazi.

Bez mame

Okupa otac sina, pa kaže:

- Eto, uspjeli smo te okupati i bez mame.
- Na to će dečak:
- Da, ali si mi prije kupanja mogao skinuti cipele!

Loše

Slučajan gost pita konobara:

- Kuha li se u ovom restoranu uvijek ovako loše?
- Ne, ponedjeljkom je zatvoreno!

Rođendan

Kaže susjeda susjedu:

- Jučer sam proslavila 35. rođendan.
- Bilo je krajnje vrijeme, već ste ga godinama odlagali.

Alojzije Firanj

ANEGDOTE

PAMETAN DERAN

Gazda Grgo je dobio prvog unuka, neće se zadržati na lozi.

Obuzela ga je velika radost, častio je sav komšiluk i rodbinu. pa kad se malo zauko oče je u varošu u mianu di ima sviraca. Tiro je kera i bečarovo da se na daleko čulo.

Kad je posle svega stigo kući dočekala ga je majka zdravo bisna. Uvatila ga je za ruku i pravac u crkvu prid oltar, da se zaklete da više neće piti dok unuk ne pođe u škulu, jel će biti velikog belaja.

Vidi dida da je pritiro, zaklete se on pa pravac kući.

Vrime brzo prolazi unuk raste, jedared se on zasi-gro u avliji pravi kola sav se zauzo u poslu, gleda njaga

dida pa će kazat:

“Al je ovaj naš deran pametan tribalo bi ga upisat uškulu”

“Idite baćio pa dićemo ga upisat uškulu tek je četir godine”

rećice snaja.

“Ta vidiš kaki je pametan sve bi taj naučijo”

nato će majka:

“E moj dida još ćeš ti sušiti zube do njegove škole.”

DOJADILA MI RIBA

Nekada se na Badnji dan strožije postilo, tek se u novije vrime kod nas počela jisti riba.

Teta Vita koja je skromno živila sa svojim dida Mijom jedared će se malo pofalit prid komšincama:

„Tko mi je već dojadila ta riba, kako Božić ono riba.”

Alojzije Firanj

ŠAH

Poslije ljetne pauze HKUD Vladimir Nazor i sportska sekcija društva organizirali su, sad već tradicionalni, božićni turnir za članove društva i sekcija. Zbog velike zainteresiranosti za ovaj turnir organizacijski odbor odobrio je sudjelovanje i šahistima koji inače redovito sudjeluju i na Memorijalnom turniru Franja Matarić a koji nisu članovi društva. Božićni turnir se održava od 10. 11. do 15. 12. 2015. godine u šahovskoj prostoriji društva svakog utorka od 18 do 22 sata. Sudionici su: Šima Raič, Viktor Oršovai, Andrija Četković, Zoran Čota, Marton Koloman, Stipo Kolić, Zlatibor Stanković, Aleksandar Svilokos, Aleksandar Iđuški, Martin Čvardić, Ilija Vlaisavljević, Bogdan Ćuk, Đorđe Katanić, Milan Rapačić. Po prvi put nastupaju i novi članovi sekcije i društva Josip Ivkić, Blago Bašić i Milan Basta. Dakle, ukupno 19 vrhunskih šahista s glavnim sucem g. Radomirom Kovačićem inače saveznim šahovskim sucem. Organizacijski odbor čine Andrija Četković, Zoran Čota i Pavle Matarić.

Za fer i sportsku igru i atmosferu tijekom turnira odgovorni smo svi, a prije svega neposredni sudionici. Vjerujem da će i ovaj turnir proteći u najboljem redu kao i svi do sada. Društvo je osiguralo vrlo lijepe pehare, medalje, knjige i slike za najbolje kao i nagrade za najstarijeg i najmlađeg sudoinika turnira i pohvalnice za sve sudionike.

STOLNI TENIS

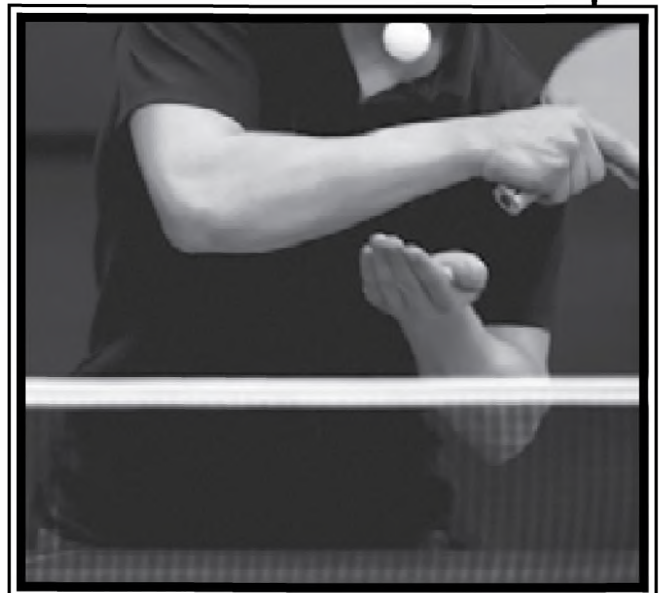
Jesen i zima su pravo vrijeme za stolnotenisače i trenutak da obrišu prašinu s reketa i loptica i krenu u dom na treninge i turnire.

Prvi turnir ćemo organizirati već krajem novembra a u decembru slijedi već priznati i poznati božićni turnir HKUD-a Vladimir Nazor.

Kao i do sada igrat će se u velikoj sali na tri stola od 19 do 22 sata svake srijede a datum početka turnira odredit ćemo uz suglasnost svih igrača i uprave društva.

Društvo sa svoje strane osigurava uvjete za igru a na nama je da to iskoristimo i da se prijavimo za sudjelovanje na turniru ali i da aktivno dolazimo na treninge kako bismo i zimi bili sporski aktivni. Osim rekreacije sport će nam pomoći da lakše održimo kondiciju al ii kilograme pod kontrolom u vrijeme zimskih čarolija karbinja kosbasica,

čvaraka, krvavica, kolača i ostalog. Opće poznato "U zdravom tijelu - zdrav duh" i dalje je misao vodilja naše sekcije.

LAĐARI SALAŠARI SOMBORSKI

Nakone dugih priprema u sali-teretani, počeli su i ozbiljni treninzi na kanalu u našoj novoj lađi „Panonija“. Akcent ovih priprema bio je na brzinskom veslanju za brzinsku utrku, a za sam maraton jačanje snage i izdržljivosti veslača. Odaziv na treninge bio je neodgovarajući i samo smo pet puta smo bili u kompletном sastavu. Veslači opravdanje imaju u sezonskim poslovima jer pripreme, na žalost, padaju baš u vrijeme vršidbe žita.

Na ovogodišnji XVIII. maraton lađa krenuli smo u Metković 3. 8. a vratili smo se 9. 8. 2015. godine. Putovali smo osobnim vozilima i to:

Gašpar Matarić – vozač
 Petar Keresteš
 Srđan Radmilović – vozač
 Bojan Jozić
 Ivica Pekanović
 Antonijo Gromilović
 Nemanja Delić
 Tomica Vuković
 Aleksandar Šimunov
 Zvonimir Lukač – vozač
 Pavle Matarić vođa puta

U Metkoviću su nas dočekali Martin Burić, Ivo Burić i Danijel Mandić tako da je posada kompletna. Za razliku od prošle godine putovanje je bilo odlično bez ikakvih problema. Stigli smo na vrijeme te smo se smjestili u kamp, pozdravili s domaćinima i nakon kratkog odmora krenuli u Opuzen na brzinske utrke.

Ove godine je broj sudionika bio rekordan. Za utrku je prijavljeno 42 posade. Mi smo startali dvadesetpeti i poslije problema na okretanju oko bove zauzeli smo 25. mjesto za maraton lađa što je plasman ispod očekivanog. Na maratону smo startali iz trećeg reda i veslali u konkurenciji od 33 lađe.

Srijeda je bio dan za odmor kupanje, odbojku, šetnju a pred večer jedan lakši trening na Neretvi u Burićevoj lađi.

Četvrtak smo započeli treningom a poslije podne smo pratili drugi maraton lađarica da bismo na kraju dana sve proslavili feštom. Petak je bio slobodan dan uz večernji lakši trening.

U subota 8. 8. veslao se XVIII. Maraton lađa na relaciji Metković – Ploče, duljine 22,5 km. Start iz trećeg reda umanjio nam je šanse za bolji plasman tako da smo i ove godine stigli dvadesetpeti, što je bolje od prošle godine samo zbog toga što je bilo više sudionika.

U nedjelja smo imali zajednički ručak u hotelu Naron s predsjednikom udruge lađara i našim domaćinom Mirkom Šiljegom, Ivanom Burićem i predsjednikom KUD-a Metković.

Nakon ručka smo krenuli kući i stigli u Sombor u 22 sata.

Putovanje i boravak na maratónu bili su dobro organizirani s minimalnim troškovima. Zahvalni smo domaćinima obitelji Burić, I g. Mirku Šiljegu koji je i naš predstavnik u Udruzi lađara na Neretvi.

Kao izbornik lađara i kao pročelnik sportske sekcije ne mogu biti zadovoljan plasmanom s obzirom da smo imali sve preduvjete za treninge kao i dobre uvjete na samom maratónu. Loš plasma na brzinskoj utrci još se i može opravdati objektivnom razlogom lošim okretom oko bove ali za plasman na maratónu nema opravdanja.

Svake godine osim već uhodanih veslača imamo dva do tri nova od kojih očekujemo više. No, oni do sada nisu ispunili očekivanja tako da nisam siguran je li odbra opcija angažirati veslače koji nisu dio Društva.

Naše peto jubilarno sudjelovanje bit će pospremljeno u arhiv i u sjećanje nas sudionika.

Regata Vukovar-Ilok 22. 8. 2015. godine

Dio lađara u sastavu: Pavle Matarić, Ivica Pekanović, Bojan Jozić, Toma Vuković, Srđan Radmilović, Adam Šimunov, Petar Keresteš i Antonio Gromilović sudjelovali su na regati Vukovar-Ilok dugoj 36 km i postigli uspjeh vrijedan pažnje - treće mjesto u konkurenciji od 12 ekipa.

Na utrku Šoklji u Sisak išli su Bojan Jozić, Danijel Mandić, Ivica Pekanović i Gašpar Matarić a zauzeli su 12 mjesto od ukupno 22 ekipe.

Lađari "Salašari Somborski" iduće će godine, pored tradicionalnih utrka, ići i na drinski spust zatim u Sremsku Mitrovicu, Kanjižu i Bezdan.

Pročelnik sportske sekcije
Pavle Matarić